

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО

8900 Нова Загора, ул. „Цар Освободител“ 67

тел. 0457/6 27 57, www.pgss-nz.com, e-mail: pgss@abv.bg

Утвърждавам:

/Лиляна Стоянова – Директор на ПГСС/

Програма за предоставяне на равни възможности и приобщаване на деца и ученици от уязвими групи 2023-2024 учебна година

Въведение: Изграждането на училищна програма за равен достъп до образование е подчинено на основните приоритети в посока:

Изграждане на образователна среда за: разгръщането на потенциала на всеки ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация; по-високо качество и по-добър достъп до образование; обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП); обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение; надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

Програмата цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация. и урежда взаимоотношенията между институциите във връзка с предоставяне на приобщаващо образование.

Училищна програма има за цел да предостави равни възможности за приобщаване на учениците от уязвими групи,

I. Общо представяне на програмата

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички български граждани и за приобщаване на учениците от уязвими групи.

Настоящата училищна програма се базира на:

- Закон за предучилищно и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование.
- Стратегия за образователна интеграция на учениците от етническите малцинства;
- Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите (2021 – 2030 г.);
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на ученици от уязвими групи в ПГСС - Нова Загора, съобразно личните им потребности, интереси и нужди.

Уязвими групи в ПГСС са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца-сираци и полусираци, деца-бежнци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

Програмата дава възможност за прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му.

II. Цели и задачи на Програмата

➤ Основните цели на програмата са:

1. Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на учениците от уязвимите групи с цел приобщаване и задържането им в училище.
2. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация. Пълноценно и активно участие на всички ученици в училищното образование, независимо от различията по отношение на социалната и семейна среда. Гарантиране на равни възможности, равен достъп, пълноценна социализация и приобщаване на учениците от уязвимите групи и осигуряване на условия, даващи възможност на всички деца да се обучават заедно в общата класна стая и да участват заедно в извънкласните занимания, независимо от техните способности, увреждания, заболявания, убеждения, етническа принадлежност, майчин език и т.н.
3. Интеркултурното образование, основано на принципите на равнопоставеност
4. Умението за общуване с представители на различни култури и етноси.
5. Съзнателно изграждане отношения на толерантност между всички участници в образователния процес.
6. Изграждане на привлекателна, подкрепяща и мотивираща образователна среда в училище.
7. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства, чрез извънкласни дейности по различни програми.

Приобщаването е процес на постоянно търсене на все по-добри начини за осъществяване на образованието, за да се отговори адекватно на разнообразието на обучаваните. В този план различията се приемат позитивно като стимул за подобряване на образованието на ученици и възрастни.

Приобщаването е разкриване и отстраняване на барьерите. То включва събиране и оценка на информацията от различни източници, за да се планира и усъвършенства политиката и практиката на приобщаването. За стимулиране на творческия потенциал и решаване на проблемите се използват различни свидетелства.

Приобщаването е присъствие, участие и успех за всички учащи се. „Присъствието“ е там, където учениците получават образование, като постоянно и редовно посещават

училището, „участието“ има отношение към качеството и резултатите от посещението на училището.

Приобщаването слага особен акцент на тези групи учащи се, за които съществува риск от изолиране, изключени са от образование или са с недостатъчно добри резултати от обучението.

Системното и рационално организирано приобщаващо образование се основава на следните принципи:

- подкрепа на самостоятелната активност на ученика,
- активно участие в образователния процес,
- вариативност при организацията на обучението и възпитанието,
- партньорски отношения с родителите,
- динамично развитие на образователния модел в училище.

ПГСС е институция, която спазва препоръките на Съвета на Европа, отправени към всички организации да работят активно в областта на интегрирането на хората с увреждания и уязвими групи.

- **Задачи:** Основните задачи са свързани с обезпечаване на необходимите условия и субекти на приобщаващото образование:

- **Културно-образователна среда за приобщаване**

Средата е източник за психично развитие за учениците. Тя им влияе много по-силно и непосредствено, отколкото на възрастните, и може да изпълни своите функции, ако е достъпна, отговаря на потребностите им, разширява начините за познание на света и личностно развитие.

- **Педагогическите специалисти**

В разнообразната палитра от фактори, обезпечавачи образователното приобщаване, съществена роля има и отношението на педагогическите специалисти към учениците и готовността им чрез комплексни и координирани грижи да им оказват адекватна подкрепа за развитие.

- **Технологии за осъществяване на приобщаващото образование**

За осъществяване на успешно приобщаващо образование всички педагогически специалисти следва да усвоят и развият нови стратегии и специфични технологии на педагогическо взаимодействие.

- **Сътрудничество със семейството и общността**

Приобщаващото образование е немислимо без създаването и укрепването на двупосочни устойчиви връзки на образователната институция и семейството на основата на общия интерес за развитието на детето.

III. Анализ на състоянието на учениците от уязвимите групи в ПГСС – Нова Загора

В училище се обучават ученици от следните уязвими групи:

- ученици, с родители, живеещи в чужбина;
- ученици с интелектуални затруднения
- ученици с физически увреждания
- ученици с 1 родител или без родители;
- ученици от други етнически групи.

През последните години се наблюдава тенденция към увеличаване процента на ученици с родители в чужбина и на ученици, отпаднали и преждевременно напуснали образователната система поради миграция. Причини за напускане на учениците са:

- Икономически – ниски доходи на населението, безработни родители;
- Социални – незаинтересованост от страна на родителите и липса на контрол, отрицателно въздействие на средата, лоши битови условия, проблемни семейства, разведени родители; липса на един родител
- Етнокултурни – свързани с традициите, обичаите, ценностите на различни социални групи и етнически общности.

IV. Водещи принципи при реализиране на програмата:

Гарантиране на правото на всеки ученик от уязвимите групи на достъп до училище и на правото му на качествено образование;

- Намаляване на влиянието на социалните неравенства върху участието на учениците в дейността на училището;

- Постигане гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование съобразно потребностите на учениците от уязвимите групи и в зависимост от спецификата на обществения живот.

- Постигане на равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование. Гаранции за това са създадените условия за обучение на всички деца и ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на ученето и при участието им в дейността на училището;

V. Дейности, свързани с приложението на Програмата:

1. Общи

1.1 Специализирана работа с родителите на учениците от уязвимите групи за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес и преодоляване затруднения в обучението на ученика

1.2. Координиране работата с институциите в системата на училищното образование, работещи с деца, по отношение предоставянето на обща и/или допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците от уязвимите групи;

1.3. Работа с родителите за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания.

1.4. Определяне на необходимост от допълнително обучение за ученици, които не владеят добре български език.

1.5 Включване на ученици в работа по проекти и занимания по интереси

1.6 Обсъждане, актуализиране и прецизиране на правилата за позитивно поведение и цялостно отношение към учебния процес и тяхното приемане от всички в гимназията.

1.7 Разработване на план-програмата за противодействие на училищния тормоз.

1.8 Залагане на теми в плана на класния ръководител, вълнуващи младите хора и същевременно подпомагащи процеса на приобщаването им.

1.9 Екипна работа включваща превенция и индивидуална оценка на ученици от уязвими групи и набелязване на конкретни мерки за намаляване на риска от ранно напускане. Екипът може да работи върху подобряването на: училищна среда, успешна социализация и адаптация на ученика, разработване на план за индивидуално подпомагане според спецификата на здравословния статус при деца със СОП, съобразено с правилата и разпоредбите на Наредба за приобщаващото образование и Правилник за дейността на ПГСС.

1.10 Привличане вниманието на родителите и Обществения съвет към проблемите на приобщаване на деца и ученици от уязвими групи в образователния процес;

1.11 Активно включване в общи дейности на родителската общност - партньори на училището;

1.12 Установяване на ефективен диалог между училище и външни институции, имащи отношение по проблема – работа с МКБППМН, Р“ПУ“, Община Нова Загора, Агенция за закрила на детето, Отдел „Социално подпомагане“, НПО

1.12. Кариерно ориентиране на учениците;

1.13. Квалификация и обучение на педагогическите специалисти в насока управление на конфликти, справяне с агресията и насилието, приемане на различията.

Усилията ще бъдат насочени към създаване на привлекателни и гъвкави възможности за придобиване на основни умения, на нови компетентности, на квалификация и преквалификация във формалната образователна система и в неформалното обучение, както и създаване на условия за информално учене. Всеки избор на индивидуални стратегии за образование, обучение и учене ще бъде насърчаван, подкрепян и развиван.

2. Подкрепа за личностно развитие

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, Наредба за приобщаващото образование, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа, която да се предоставя на учениците в ПГСС, с цел предоставяне на равни възможности и приобщаване на учениците.

2.1 Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в ПГСС със Заповед на директора за координатор е определен заместник-директор по учебната дейност, който изпълнява функциите си съобразно чл.7 Наредба за приобщаващото образование.

Общата подкрепа се осъществява от всички педагогически специалисти и е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик. Тя включва:

- екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- допълнително обучение по учебни предмети;
- занимания по интереси;
- кариерно ориентиране на учениците;
- библиотечно-информационно обслужване;
- поощряване с морални и материални награди;
- грижа за здравето, включително чрез събиране на пълна информация от родителя за здравословното състояние на детето и за медицински изследвания и консултации;
- дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения.

Всички ученици, за които има риск от ранно отпадане от образователната система задължително се предприемат действия по оказване на обща подкрепа.

2.2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определен ученик в ПГСС. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти съгласно чл.188 от ЗПУО и чл.128 от Наредба за приобщаващото образование, съобразно необходимостта на ученика.

Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- ученици със специални образователни потребности
- ученици с хронични заболявания
- ученици с физически увреждания
- ученици в риск
- ученици с дарби

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай
- психо-социална рехабилитация
- осигуряване на достъпна архитектурна среда
- специализирани средства
- ресурсно подпомагане

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, ПГСС уведомява отдел „Закрила на детето“, към Дирекция „Социално подпомагане“ по местоживееене на детето с цел социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При наличие на три и повече деца/ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредба за приобщаващото образование.

При необходимост се изработват индивидуални учебни програми по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика

3. Включване в занимания по интереси

Включване на учениците в извънкласни дейности и занимания по интереси съгласно Постановление № 289 на Министерски съвет

Занимания по интереси в ПГСС се организират в следните тематични направления:

- Дигитална креативност,
- Природни науки,
- Математика,
- Технологии ,
- Изкуства и култура,
- Гражданско образование,
- Екологично образование и здравословен начин на живот,
- Спорт
- Шахмат

Изборът на занимания по интереси се извършва чрез проучване на желанията на учениците въз основа на анкета, разработена и приложена от училището и съдържаща индикатори за отчитане на:

- индивидуалните потребности, интересите и познавателното развитие на ученика;
- миналия опит на ученика в занимания по интереси;
- съответствието между потребностите и желанията на ученика
- като превенция

4. Достъп до здравни грижи и превенция

Училището осигурява медицинска грижа за всички ученици в ПГСС.

Медицинското лице инициира здравни беседи свързани с повишаване на здравната култура превенция и грижа за здравето.

5. Библиотечно-информационно обслужване – свободен достъп да библиотеката в ПГСС
Привличане на учениците към дейности повишаващи грамотността.

6. Включване на учениците в дейности на училището, като възможност за личностно развитие

Всички ученици имат възможност да се включат в организираните дейности –в честване на празници, събития в училище, изнесени мероприятия, изяви на регионално и национално

ниво. Традиционно се отличават и поощряват с материални и морални награди ученици работили за издигане престижа на училището.

7. Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение- разработени училищни програми и политики по превенция, провеждане на тренинг обучение, консултиране с психолог и други.

VI. План за действие по Програмата в ПГСС – Нова Загора за учебната 2023/2024 година

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
1. Определяне на Координатор по чл.7 от Наредба за приобщаващото образование	началото на учебната година	Директор	Наредба за приобщаващото образование
2. Наблюдение и насочване на ученици от класния ръководител и учители, при необходимост от предоставяне на ОПЛР или ДПЛР към Екип за подкрепа за личностно развитие на учениците.	постоянен	Класни ръководители, учители Координатор	Входяща диагностика, резултати от входното равнище, наблюдения, информация от родител
3. Своерременна оценка на потребностите на ученици със СОП, хронични заболявания изготвяне на индивидуален план и учебни програми	постоянен	Класни ръководители, учители Координатор	Екипи за подкрепа на личностно развитие
4. Екипна работа между учителите Сътрудничество, ефективна комуникация между всички участници в образователно-възпитателния процес социалните институции.	постоянен	Класни ръководители, учители	Съгласно Наредба за приобщаващото образование
5. Включване на ученици в дейности по обща подкрепа чрез допълнително обучение по учебен предмет по предложение на Координатора на процеса на приобщаващо образование Включване в дейности по проекти или групи за допълнително обучение, за превенция на насилието, занимания по интереси и др.	До 25.10.2023 постоянен	Учителите по общообразователна и професионална подготовка	Наредба за приобщаващото образование Постановление на № 289 МС
6. Предоставяне на допълнителна подкрепа и ресурсно подпомагане на учениците със СОП Обособяване на пространство за предоставяне работа с ученици със СОП	постоянен	Координатор Учители	Изготвяне на индивидуални учебни програми за работа с учениците
7. Разглеждане на теми и провеждане на тренинг обучения, свързани с превенция на насилието в часа на класа	Началото на учебната година постоянен	Класни ръководители Координационен съвет	Изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката.

8.Създаване на добър психологически климат в дух на толерантност и нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение.	Постоянен	Директор, учители, класни ръководители	
9.Превантивни мерки за недопускане на отпадане от училище, чрез: -Посещение на адрес от класен ръководител -Изнесени родителски срещи – в квартал VI, с. Караново, с. Баня, с. Коньово, с. Съдиево, с. Дядово, с. Ценино и др. -Екипи за превенция на отпадането – включващи класен ръководител, учител и медиатор -Еднократни помощи	постоянно по веднъж на срок веднъж на учебен срок постоянен еднократно	Директор, зам. директори, класни ръководители образователен медиатор,	Срещи с ученици и родители, съдействие чрез ОЗД и други институции Съгласно програма за работа с деца и ученици от уязвимите групи, Годишен план на училището, ПДУ и др.
10.Отразяване на събития и мероприятия на теми. „Да бъдем толерантни!, Денят на розовата флаanelка, и други	Ноември 2023г. Февруари 2024г.	Ученически съвет	Годишен План на училището
11.Здравно образование с цел превенция – на ранни бракове, зависимости, Ковид 19 и други	целогодишно	Класни ръководители, медицинско лице	Програма за гражданско здравно и интеркултурно образование
12.Кариерно ориентиране	през учебната година	Директор Класни ръководители	За учениците от 11 и 12 клас
13.Стимулиране участието на деца в различни изяви и конкурси.	постоянен	Учители, класни ръководители	ПДУ, дейности по интереси
14.Провеждане на спортни мероприятия – състезания по футбол и волейбол	м.IX.2023г м.V.2024г.	Учители по ФВС	Дейности съгласно спортния календар

VII. Очаквани резултати

1. Намаляване процента на отпадналите ученици от уязвимите групи.
2. Увеличаване процента на завършилите средно образование и придобилите степен на професионална квалификация.
3. Формиране на толерантно отношение в ученическите колективи.
4. Предоставяне на равни възможности и приобщаване на учениците в ПГСС